

УДК 339.72

Лук'яненко Н.Е.¹, Мельник О.В.²

¹ст.викл.НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. М-219 НУ «Запорізька політехніка»

ТЕНДЕНЦІЇ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УМОВАХ ПОТОЧНОЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Пандемія посилила нерівність між країнами світу і сприяє ще глибшим кризовим явищам у національних економіках. Активізація інвестиційної діяльності стає одним із пріоритетних завдань кожної країни, оскільки дає можливість оновлювати виробництво та створювати конкурентоздатну економіку світового рівня.

Найбільше постраждали від пандемії розвинені країни, де прямі іноземні інвестиції знизились на 58%. В країнах, що розвиваються, прямі інвестиції знизились на 8%; у Латинській Америці і Карибському басейні – на 45%; в Африці зниження відбулось на 16%; у країнах Азії відбулося зростання прямих іноземних інвестицій на 4%. У країнах з перехідною

економікою спад іноземних інвестицій став найбільшим серед усіх регіонів світу.

Сьогодні світ переживає найглибшу рецесію в історії мирного часу за останні 150 років. Як свідчать глобальні економічні прогнози Світового банку та ОЕСР, вплив коронавірусу у всьому світі є руйнівним. Збитки світової економіки через пандемію досягли \$2,7 трлн. В усьому світі обмежувальні заходи та локдауни, які були спричинені COVID-19, сповільнили започатковані інвестиційні проекти. Оцінити виклики пандемії та реальні економічні втрати інвестиційних потоків від запровадження карантинних обмежень достатньо важко. Однак, коронакриза призвела до зниження глобальних потоків прямих іноземних інвестицій до рівня 2005 року.

Роль інвестицій у забезпеченні сталого економічного зростання будь-якої країни важко переоцінити. В умовах дефіциту вітчизняних інвестиційних ресурсів іноземні інвестиції є важливим ресурсом для забезпечення простого і розширеного відтворення. Глобальні потоки прямих іноземних інвестицій знизились у 2020 році на 35%, а саме до 1 трлн. дол. з 1,5 трлн. дол. у попередньому році. Спад прямих іноземних інвестицій є більш різким, ніж очікувалося. Найбільше постраждали від пандемії саме розвинені країни, де прямі іноземні інвестиції знизились на 58%, а саме до 312 млрд. дол., що відповідає рівню 2003 року. Пандемія блокувала чи сповільнила втілення вже діючих інвестиційних проектів корпоративного сектору економіки. Перспективи глибокої рецесії змусили транснаціональні корпорації переглянути нові заплановані проекти. Криза вплинула на найбільш продуктивні інвестиції в промислові та інфраструктурні проекти. Це означає, що серйозно постраждало міжнародне виробництво, яке виступає локомотивом глобального економічного зростання і розвитку. Потік інвестицій у Європу знизився на 80%, а саме до 73 млрд. доларів.

У Північній Америці зниження іноземних інвестицій становило 42%, а саме до 180 млрд. доларів. США, незважаючи на зменшення інвестицій на 40%, залишились однією з країн світу, яка отримала найбільший рівень прямих іноземних інвестицій.

Експерти вважають, що перспективи відновлення інвестиційних потоків у розвинених країнах є достатньо оптимістичними. Очікуване зростання за оптимістичного прогнозу може становити до 20% за рахунок покращення макроекономічної кон'юнктури, успішного просування програми вакцинування і масштабної державної інвестиційної підтримки. Прогнозується, що у Європі прямі іноземні інвестиції зростуть на 15–20% порівняно зі зниженням у 2020 році, а у Північній Америці зростання може відбутися на рівні 15%.

Країни, що розвиваються, переживають інвестиційну кризу легше, ніж розвинені, оскільки зниження інвестицій відбулось лише на 8%. Найбільше постраждали інвестиції, що вкладалися у виробництво, туризм і видобувні галузі. Падіння надходження іноземних інвестицій у країнах, що розвиваються, було нерівномірним у різних регіонах світу.

Найбільший спад інвестицій, а саме на 58%, серед усіх регіонів відбувся у країнах з перехідною економікою. Пандемія ще більше зменшила можливості країн зі структурно слабкою економікою. Кількість нових підприємств скоротилася вдвічі, а кількість угод з фінансування міжнародних проєктів – на третину. Незважаючи на зусилля, через низькі темпи економічного зростання відновлення зростання інвестицій до рівня, що був досягнутий до пандемії, є малоймовірним.

У 2022 році прогнозне зростання світового ВВП становитиме 4,7%. В тому числі, очікується зростання ВВП США на рівні 4,2%, ВВП Єврозони – 4,8%, ВВП Азії – 5,7%, ВВП Китаю – 5,4%. Це найвищі показники темпів відновлення економіки після рецесії за останні 80 років. Зростання основних макропоказників сприятиме поживанню інвестиційного ринку та іноземних інвестицій у глобальному масштабі. Основна причина очікуваного зростання та відновлення економік зумовлена пришвидшенням темпів вакцинації в провідних країнах світу. Країни, що розвиваються, демонструють більш стримані прогнозні показники. У країнах з ринком, що формується, і країнах, що розвиваються, низькі темпи вакцинації продовжують гальмувати економічну активність.

У зв'язку з цим міжнародні фінансові інституції оголосили виділення фондів на боротьбу з коронавірусом. Так, Міжнародний валютний фонд виділяє \$50 млрд. для підтримки найбільш постраждалих і вразливих економік, які мають низький рівень доходу та слабку систему охорони здоров'я; Світовий Банк виділив \$12 млрд. задля вжиття ефективних заходів у відповідь на коронавірус; ще \$10 млрд. виділяють Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація. Крім того, експерти вважають, що у світі посилюється роль держави як у внутрішній, так і в міжнародній політиці у напрямі пом'якшення негативних економічних наслідків та переходу до нових моделей економічного розвитку.

Результати дослідження дають можливість стверджувати, що рецесія світової економіки, спровокована пандемією коронавірусу, впливає на всю світову економіку. Кожна країна світу відчує негативний вплив пандемії. В умовах розгортання економічної кризи активізація інвестиційної діяльності стає одним із пріоритетних завдань кожної країни, оскільки дає можливість оновлювати виробництво та створювати конкурентоздатну економіку світового рівня.